

Ангел Каралийчев
Ощърбеният месец

Навела се баба под комина, запретнала ръкави, голям огън наръшкала, разшетала се. Шета и пее. И до огъня в черното менче спуска бели яйца. Бели ги взема от кошницата, а червени ги вади от менчето. Търкулнали се на рогозката, спят Ваньо и Кунето прегърнати. До Ваньовата глава мърка сивото коте, мърка и го гъделичка по ухото с дългите си мустачета. Усмивва се Ваньо, и котенцето се усмивва. Посяга заспалото момче към ухото си – да се почеше, – дръпва някой косъм от мустачетата, а закачливото коте го удря полека с лапичката си по ръката.

През отворения прозорец наднича бистрият ясен месец. Той се е промъкнал между клоните на ябълката и е опърлил лозовия цвят. Умъдрил се, впил очи, гледа. Баба го пъди:

– Да си вървиш, магаре, ще ми урочасаш яйцата, няма да хванат боя! Махай се оттука, че като грабна метлата, разбивам ти главата! На тебе думам, иди си! Върви да грееш над тъмната земя! Малко ли закъснели пътници има по пътищата. Светни им да не се заблудят!

Не се маха месецът. Много му се ще яйце. Само едничко.

Да си го спусне в торбата и да поеме нагоре по небето.

Да отиде с яйцето под едно райско дърво, където звездите са наклали весела седянка. Там го чака сега младата звезда – Вечерницата, неговата годеница. И когато скокне светлата звезда и го попита какво ѝ носи от долната земя, той да извади яйцето. Да се зачерви и тя от радост като великденско яйце.

А другите звезди да се пукат от завист.

Моли се месецът:

– Само едно мари, бабо! Дай ми само едно яйце! откога ти се моля! Закъснях за седянката. Очите на моята годеница се изгледаха вече. Ако бях се молил на царя толкова, щеше да ми подари едно куцо магаре.

– Не давам! – му дума бабичката и не го поглежда.

– Защо не даваш? Утре вечер ще изгрея рано. Ще дойда, ще кацна на един клон срещу прозореца и ще ти светя, додето напредеш три времена. Вричам ти се.

– И да се вричаш, и да не се вричаш – пак не давам. Не дава баба и туйто. Преди да дойде Великден, никому яйце не може.

Когато нашари всичките яйца, баба ги прибра в кошницата и ги скри под одъра. Беше рано. Още първи петли не бяха пропели. Зарови баба огъня, затвори прозореца и легна на рогозката да си подремне. И задряма, и захърка.

Нажаленият месечко дълго обикаля край къщата, залепа очи на прозореца, злати главите на двете заспали деца и не знаеше да разбуди

ли пак бабата и да ѝ се помоли за едно яйце, или да влезе да си открадне. Най-подир, като си спомни, че горе Вечерницата го чака с разгуптяно сърце, реши да открадне. Търкулна се по керемидите на покрива, стигна до комина, озърна се наоколо, както се озърта крадецът, преди да влезе някъде, и се мушна през комина. Слезе по веригата долу. Додето се спусне, саждите очерниха ясното му чело. Затуй, когато скочи на огнището, стаята не грейна. Пъхна се крадецът под одъра, избра най-хубавото червено яйце, скри го в торбата си и се покатери пак по веригата нагоре като котка.

Никой не го видя. Само сивото коте разбра каква е работата, но се сви зад Ванъовия гръб, защото го беше страх да не би, ако извика, месецът да го опари. Но щом месецът побягна, то скокна, се покатери се върху заключената врата, погледна през ключовата дупка и обади на рунтавия Мечо, който вардеше пред вратата.

Разлюти се Мечо и хукна да гони крадеца мълчешком. Хвана дирите му. Накрай селото месецът се спусна на голямата чешма да си умие почерненото от сажди чело. И щом се наведе над коритото, върху му се хвърли рунтавият Мечо и нали беше много настървен – отхапа половината от челото му. Месецът изпищя и като стрела полетя нагоре. Но яйцето беше в торбата и Мечо не можа да го отърве. На другата нощ месецът се показва високо над звездите с половин чело – нащърбен.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране: sir_Ivanhoe, август, 2007 г.
Разпознаване и последна редакция: NomaD, август, 2008 г.

Издание:

Ангел Каралийчев. Приказен свят. Том втори, 1982
Издателство „Български писател“, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9075>]